

[Så fungerar elaffären](#)

Därför ändras modellen för elöverföring till flödesbaserad kapacitetsberäkningsmetod

Publicerad: 2024-10-03

Uppdaterad: 2024-10-17 kl. 06:42

I oktober införs så kallad flow-based, eller flödesbaserad kapacitetsberäkningsmetod i samtliga nordiska länder. Syftet är att bättre utnyttja kapaciteten i elnätet, få ut mer förnybar el på ett driftsäkert sätt och kunna överföra mer el mellan olika elprisområden.

Övergången till flödesbaserad kapacitetsberäkning var planerad till november 2023 men blev framflyttad till oktober 2024 då det behövdes mer tid att anpassa olika IT-system och processer. Nu står förändringen inför dörren, men vad innebär den för elkunderna?

Vad är flödesbaserad kapacitetsberäkningsmetod?

Det finns begränsningar i hur mycket el som kan överföras på ett säkert sätt mellan olika elområden och det begränsar handeln på elmarknaden. Fram tills nu har en ekonomisk marknadsmodell använts som beräkningsmetod, som, lite förenklat, innebär att elen går dit elpriset är som högst. Övergången till en flödesbaserad kapacitetsmetod innebär att elöverföringen i stället kommer utgå från den fysiska kapaciteten i nätet.

Varför införs flödesbaserad kapacitetsberäkningsmetod?

Syftet med övergången är att elnätet ska användas mer effektivt, med ökad kapacitet utan ökad risk för driftsäkerheten. Detta ska ske genom att elen tar fler, och smartare, vägar genom elnätet. Det bidrar att stärka konkurrensen på elmarknaden till nytta för Europas elkunder. Förändringen innebär att Sverige, Norden och Europa blir mindre sårbara för störningar, exempelvis vid plötsliga händelser och produktionsunderskott av el.

Vad innebär förändringen för elkunderna?

Möjligheten att nyttja elnätet bättre innebär bättre utbyten mellan områden med högt och lågt elpris. Det jämnar ut priserna mellan elområden. När Svenska kraftnät gjort simuleringar av den nya modellen fick elområdena 1, 2 och 3 genomsnittliga prishöjningar på ett par procent, medan elområde 4 fick en minskning. Men dessa siffror ska tas med en stor nypa salt, eftersom simuleringen görs med förutsättningen allt annat lika, och det kan man inte veta i nuläget.

Vad kan en prisändring bero på?

Europa har en gemensam elmarknad och elnäten är sammankopplade. Hela elmarknaden prissätts på marginalpris, det vill säga på priset för den sista köpta (dyraste) kilowattimmen el i respektive elområde. Genom att öka överföringsförmågan ökar konkurrensen mellan olika elområden och länder. Lite förenklat kan man säga att elen går till de områden där elpriset är högst. Sverige har i dag generellt sett väldigt låga elpriser jämfört med andra europeiska länder och därför kan kontinentens högre elpriser, i större utsträckning än tidigare, spilla över på våra elpriser.

Vad händer sen?

I och med att elpriserna varierar med utbud och efterfrågan kommer elpriserna fortsätta att förändras i takt med förändringarna på elmarknaden. Hela Europa arbetar för att minska användandet av kol, gas och olja och gå mot mer förnybar och fossilfri produktion. Detta skulle kunna leda till lägre elpriser på lång sikt.
